

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. Občni zbor „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“ se je vršil 28. grudnia pret. l. ob 9. uri dopoldne v magistratni dvorani, katerega se je udeležilo nad 60 gđ. koleginj in gg. kolegov.

Predsednik g. Andrej Žumer je prav presrečno pozdravil navzoče. Opomnil je, da je to že 33. društveno leto, da društveno glasilo „Učiteljski Tovariš“ vedno napreduje, da je misel ustanovitve „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ izšla iz našega društva in da se je v zimskem času skrbelo društvenikom tudi za zabavo s tem, da so se prirejali društveni večeri s predavanjem. Tudi gmotno stanje društva se je nekoliko izboljšalo. Na to se je spomnil v preteklem letu umrlih društvenikov; v prvi vrsti Andreja Praprotnika, kateri je bil vedno in tudi v tako hudih časih, kakor so bili po letu 1870, res duša društvu in razun 3 let nepretrgoma društven predsednik in urednik glasila, katero je sam ustanovil. Kaj je bil on učiteljstvu in našemu narodu, vé vsakdo. Spominjal se je tudi blagega in delavnega Mateja Močnika, Vojteha Ribnikarja, Jožefa Pavčiča in Franciška Peterlina, kateri so bili vsi jako vzgledni in za proevit našega stanu jako delavni; zato je prosil udeležence, da naj v znak sožalja vstanejo.

Ker se društvo razvija na podlagi obstoječih državnih zakonov in svojih pravil, bode vedno delovalo za napredek učiteljstva in šolstva.

Tajnik Jakob Furlan je poročal naslednje:

Slavni zbor! Zopet mi je čast Vam poročati o delovanji našega društva. Moje poročilo bode prav kratko. Temu je največ uzrok velikonočna katastrofa. Odbor se je bil poprijel misli, ustanoviti deželno društvo, o čemur se je danes leto ravno tu pri občnem zboru govorilo. Imel je tudi druge stvari zasnovane, a s potresom se je vse ustavilo, vse prenehalo in tudi občni zbor se ni mogel sklicati. — Upajmo, da se bode društvo zato v prihodnjem letu lepše razvijalo in blagodejnejše delovalo. — Lanski letni občni zbor je bil ravno tu danes leto. Dopoldne istega dne je bila prva odborova seja, pri kateri se je odbor tako-le sestavil: Andrej Žumer, predsednik; Francišek Raktelj, podpredsednik; Jakob Furlan, tajnik; Alojzij Kecelj, blagajnik in upravnik glasila; Janko Janežič, knjižničar; Jakob Dimnik, urednik glasila. Odborniki gg.: Jožef Cepuder, Anton Javoršek in Janko Likar. — Odbor je imel tekom leta 8 sej. V prvi se je obširno razgovarjalo o pravih deželnega slovenskega učiteljskega društva. Poročevalcu g. Št. Primožiču se je dalo nalog, sestaviti pravila. Kakor je bil občni zbor odboru naročil, da naj k seji povabi zastopnike vseh kranjskih slovenskih učiteljskih društev, se je to tudi zgodilo. Dne 12. prosinca je deželni odbor ugodil naši prošnji ter dovolil g. nadučitelju Ravnikarju 70 gld. za prestavo „Didaktike“ in 30 gld. g. Jak. Dimniku za izdano „Domo-znanstvo v ljudski šoli.“ Na poziv predsedništva „Zaveze“, da naj bi se praznovala 50letnica g. urednika Nerata, je odbor sklenil, da se mu pisмено čestita; za darilo pa naj se pošlje dotičnemu odboru z letnico vred še 5 gld. — G. Evgen Lah, magistratni pristav je podaril društvu popolen letnik „Učiteljskega Tovariša“ v razpolago, katerega je odbor poslal ljudski šoli v Vipavi, kakor tudi nadaljne liste. — Zaradi predloga, pri občnem zboru sprejetega, da naj društvo deželni odbor prosi podpore, se je vprašalo na merodajnem mestu, a povedalo se nam je, da bi prošnja ne imela uspeha; zato se je to opustilo. — Sklenilo se je tudi g. uredniku za težavno uredovanje glasila mesečno po 5 gld. plačevati, kar je za toliko dela kakor nič. — V četrti odborovi seji se je dovolilo „Napredaku“ hrvatskemu društvu pripravnikov in nekemu g. sotrudniku brezplačno naš list pošiljati. Društvo je pristopilo kot ud „Slov. planinskemu društvu“. Določilo se je, da list le tistim okrajnim šolskim svetom tiska razpise služeb zastonj, kateri so naši naročniki, drugim pa se to zaračuni. Dne 25. sušca je bila šesta odborova seja, h kateri so bila vsa kranjska slovenska učiteljska društva povabljena. Zastopana so bila le tri in sicer: Kamniško po g. Letnarju, kranjsko po g. Luznarju in logaško po gg. Ribnikarju

in Šegi. Sklenilo se je, da naj „Učiteljski Tovariš“ pravila objavi in vsa društva naprosi, da doposljejo o tem svoja mnenja; potem pa naj se o Binkoštih skliče izredni občni zbor. Vse je preprečil velikonočni potres.

Pri „Zavezinem“ zborovanji so bili naslednji delegatje gg. Franc. Črnagaj, Engelbert Gangl in Jak. Furlan. — Pri sedmi odborovi seji se je določil dnevni red današnjega zborovanja. — Odbor je naročil tudi, da se je za „Vse svete“ grob ranjkega tovariša Gabrovškega popravil. Nadalje je odbor prosil „Slov. Matico“ in „Pisateljsko društvo“ podpore za Praprotnikov spomenik. Matica je v zadnji svoji seji dovolila 50 gld. za kar jej vsa hvala, „Pisateljsko društvo“ pa še ni odgovorilo. Odbor je tudi naprosil predsedništvo „Zaveze“, da naj mu zagotovi, da je naše društvo prosto pokrivanja „Zavezinega“ dolga, ker mi sami nimamo denarja in nam je najprvo skrbeti za lastno glasililo. Tudi še ni odgovora. Kako kruto je v preteklem letu za naše društvo nemila smrt delovala, nam je že g. predsednik omenil. Izgubili smo najboljše može. Upajmo, da nam bode bela neisprosná žena vsaj v prihodnjem letu prizanesljivejša. — Omeniti moram še, da je odbor tudi letos prirejal društvene zabavne večere s predavanji, katerih je bilo šest, jeden pa s tombolo in plesom, kateri je konviktu tako lep prispevek prinesel; za to gre v prvi vrsti največ zahvale požrtovalnosti naših neutrudljivih gđc. koleginj. Pri vseh večerih smo imeli v družbi po več gg. tovarišev izven Ljubljane, za kar jim vsa čast in hvala. Želimo le, da bi nas ravno tako tudi še nadalje kolegijalno podpirali. Društvo šteje sedaj 2 častna, 82 pravih, in 1 podpornega uda. Z željo, da se to število v prihodnjem letu podvoji, končam svoje skromno poročilo. (Dalje prih.)

Vestnik.

Osobna vest. G. Andrej Šest, nadučitelj v Metliki, je imenovan e. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za krški in litijski okraj.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem. „Kaiser-Franz-Josef-Stiftung“ imajo tudi nemški učitelji na Stajerskem in Češkem. Kakor poroča „Paedagogisches Jahrbuch“ za l. 1894., je izplačal „Steiermärkischer Lehrerbund“ leta 1893. iz te ustanove, koje glavnica je znašala tedaj 3744-63 gld. 160 gld. obrestij 7 udovam, 2 sirotama in 2 bolnima učiteljema. „Deutscher Landeslehrerverein in Böhmen“ je pa izplačal 1893. l. 630 gld. podpore. Razven te ustanove imajo pa nemški češki učitelji tudi še „Hilfscassa“, ki je imela 1893. l. 41.583-11 gld. premoženja ter je izplačala 22.829-50 gld. posojil, podpore raznim članom pa podelila 605 gld. Poleg tega imajo še posebno „Krankenunterstützungscassa“, koja je imela 1893. l. 3942-11 gld. premoženja. Za izobrazbo učiteljskih otrok skrbé pa še posebej z „dijaškimi domovi“ (Studentenheim*). Za take domove se tudi že v Ljubljani delajo načrti in pripravljajo pravila. Taki domovi so v mestih: Braunau, Komotau, Leipa, Leitmeritz, Prachatitz (Mädchenheim), Reichenberg, Teplitz, Trautenuau, Prag (Töchterheim). Da imajo v Pragi tudi „konvikt“ ni niti treba omenjati. L. 1892 so ustanovili tudi „Spar- und Vorschussverein“. To vse so si ustvarili češki nemški učitelji iz svojih dohodkov. Da imajo jednake naprave gotovo tudi učitelji češke narodnosti, nam tudi ni treba omenjati. Žal, da nismo še tako natančno poučeni o vsem, kar storé učitelji češke narodnosti za svoj in svojih blagor. Le toliko vemo, da imajo v Pragi dva konvikta in sicer za dečke in deklice. Več jednakih naprav imajo učitelji tudi na Gorenjem Avstrijskem in na Moravskem. Mislimo, če v drugih kronovinah učitelji toliko storé za zboljšanje svojega gmotnega stanja in v prid svojih otrok, upamo, da je skrajni čas, da se tudi mi zdravimo ter napnemo vse sile za naš „konvikt“ in „cesar Franc Jožefovo ustanovo“. Saj so vplačevanja tako nizka, da skoraj nižja ne morejo biti. Za „ustanovo“ znašajo vplačevanja na dan 0-3 do 1-6 krajcarja; torej kdor plača najmanj (zač. učitelji), plača na dan 0-3 krajcarja in kdor pa plača največ (učitelji I. plač. vrste), plača pa 1-6 krajcarja. Učitelji IV. plač. vrste plačajo na dan 0-6 kr., III. plač. vrste 1 kr., II. plač. vrste pa 1-3 krajcarja. To je tako malo, da se nihče ne more izgovarjati z našimi nizkimi plačami. Povdarjamo pa še jedenkrat, da tu ne smemo delati razlike med učitelji slovenske in nemške narodnosti, ampak biti moramo vsi jednega mišljenja, kedar je treba poma-